GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 281. Lunĭ, Marţĭ 16 (28) Decemvre. 1886.

Braşovŭ, 15 Decemvre 1886.

Eşirea deputaţilorŭ germanĭ din dieta Boemiei a produsŭ pretutindenĭ în monarchiă o adêncă impresiune. Nu mai încape îndoiélă, că Germanii au alesŭ cu premeditare tocmai aceste momente de grave încurcăturĭ esteriôre spre a face pasivitate. Ei au calculatŭ adecă, nu fără temeiŭ, că în împrejurările de ḑi resistenţa lorŭ pasivă va sdruncina posiţiunea cabinetului Taaffe şi va puté pricinuì chiar căderea sistemului actualŭ, care este cea mai fierbinte dorinţă a oposiţiunei germane din Austria.

Propunerea ce au făcut'o deputatulŭ Plener şi soţĭ săptĕmâna trecută pentru împărţirea cercurilorŭ după naţionalităţĭ, nu a fostŭ nouă, ea a mai fostŭ presentată odată dietei boeme în Decemvre 1885 şi, după o discusiune lungă, dieta a respins'o. Deputaţii germani puteau dér încă de atuncĭ declara, că deórece maioritatea cehă respinge singura modalitate, ce li se pare lorŭ acomodată pentru a puté restabilì pacea între popórele Boemiei, ei părăsescŭ dieta.

Décă dér nicĭ la 1885, nicĭ mai înainte, ci tocmai acum Germanii boemĭ au aflatŭ cu cale a pune în practică politica de abstinenţă, causa nu póte fi alta, decâtŭ că ei consideră momentulŭ de faţă mai favorabilŭ pentru încercarea de a rĕsturna sistemulŭ Taaffe.

Au şi fostŭ surprinse cercurile guvernamentale din Praga şi din Viena de decisiunea ce au luat'o deputaţii nemţĭ, la care tocmai în momentele de faţă nu s'au aşteptatŭ şi se ḑice, că în aceste cercurĭ s'ar fi datŭ espresiune părerei de rĕu, că propunerea deputaţilorŭ germanĭ a fostŭ respinsă *a limine*, fără de nicĭ o discusiune.

E de notatŭ că chiar în sînulŭ representanţilorŭ cehĭ unii au pledatŭ pentru o atitudine câtŭ se póte mai moderată faţă cu Germanii cerêndŭ ca sĕ nu se respingă propunerea lui Plener *a limine*. Pentru acéstă tactică a intervenitŭ mai cu sémă Dr. Rieger, care, fiindŭ în contactŭ cu cabinetulŭ Taaffe, se străduia a evita o ruptură ca cea întêmplată. Dér marii proprietarĭ, conservatorii, şi radicalii cehĭ conveniră a face scurtă socotélă cu propunerea germană şi a trece peste ea la ordinea ḑilei.

Ḑiarele cehice declară unanimŭ, că Germanii n'au avutŭ nicĭ unŭ motivŭ de a părăsi dieta. „Abstinenţa Cehilorŭ de odinioră — ḑice „Politik“ — a fost motivată prin consideraţiunĭ de dreptŭ publicŭ, pe carĭ însĕ nu le au Germanii. Pasivitatea acestora are de scopŭ a lipsi pe contele Taaffe de acelŭ triumfŭ, cu care s'a lăudatŭ de repeţite-orĭ, triumfulŭ de a fi făcutŭ ca tóte partidele imperiului sĕ se întrunéscă pe têrmulŭ legalŭ parlamentarŭ. Fără îndoiélă, că abstinenţa Germanilorŭ nu e după gustulŭ contelui Taaffe; de aceea se póte aştepta ca ea sĕ producă în acésta direcţiune óre-care efectŭ“.

„Narodni Listy“ crede, că Germanii numai încuragiaţĭ au pututŭ fi prin moderaţiunea conducătorilorŭ cehĭ şi prin concesiunĭ ca cea privitóre la întroducerea studiului limbei germane în scólele cehice. „Plener vine şi ca rĕspunsŭ pretinde sĕ se scótă limba cehă din oficiu şi dela tribunale, sĕ se separeze unŭ teritoriu deosebitŭ pentru limba germană ş. a. şi fiind-că Cehii respingŭ cum se cuvine aceste esorbitante pretensiunĭ oposiţiunea „facţiósă“ germană părăsesce dieta.

„Hlas Naroda“ ḑice: „Dieta boemă este acum fără oposiţiune germană; dér şedŭ în acésta dieta şi Germani de aceia, carĭ suntŭ cu trupŭ şi sufletŭ Germanĭ, dér voiescŭ pacea şi egala îndreptăţire a ambelorŭ popóre din ţéră. Dieta boemă a scăpatŭ dér numai de Germanii neîmpăcaţĭ. Alea jacta est. Maioritatea cehică nicĭodată n'a voitŭ sĕ domnéscă în ţéră contra Germanilorŭ, de Germanii neîmpăcaţĭ n'are lipsă pentru sevêrşirea operei sale.“

Pacinicii germanĭ suntŭ conservativii, marii proprietarĭ, şi câtŭ pentru cei neîmpăcaţĭ au înţelesŭ îndată şi Ungurii, că scopulŭ lorŭ este de a rĕsturna cabinetulŭ Taaffe. Foile guvernamentale maghiare încă nu s'au pronunţatŭ, dér organulŭ lui Apponyi dă sĕ se'nţelégă printre şire, că Maghiarii ar vedé bucurosŭ restabilindu-se egemonia germană în Austria. „Décă Germanii vorŭ continua acéstă tactică — scrie „Budap. Tagblatt“ — décă vorŭ eşi mai târḑiu şi din Reichsrathulŭ vienesŭ, atuncĭ acésta ar fi o lovitură fórte păgubitóre pentru véḑa Austriei înaintea străinătăţii.... Şi noi Ungurii avemŭ causă a urmărì cu atenţiune desvoltarea lucrurilorŭ în Austria, căcĭ *suntŭ în jocŭ interese mai marĭ decâtŭ esistenţa cabinetului Taaffe...*

Care sĕ fiă aceste interese „mai marĭ“, décă nu cele impuse, de relaţiunile esteriôre ale monarchiei? Óre acéstă monarchiă sĕ fiă condamnată a nu mai ajunge nicĭodată la o consolidare interiôră din causa presiunilorŭ relaţiunilorŭ din afară?

Orĭ câtŭ de grea şi seriósă ar fi situaţiunea creată prin pasivitatea Germanilorŭ din Boemia, noi credemŭ, că ar fi fatalŭ pentru monarchiă décă cabinetulŭ Taaffe n'ar fi în stare a ţiné peptŭ cu ea şi décă şi-ar perde cumpĕtulŭ şi tăria, ce a dovedit'o până acum în urmărirea programei sale de împăcare şi de egală îndreptăţire.

Situaţiunea politică europeană.

Corespondentulŭ din Parisŭ alŭ lui „N. fr Presse“ a primitŭ dela o persónă, care comunică cu cercurile diplomatice, următórele amĕrunte asupra situaţiunii:

„In Parisŭ se admite cu hotărîre, că *înţelegerea dintre Rusia şi Germania e faptŭ împlinitŭ.* Se crede a sci, că în cas când Rusia şi Austro-Ungaria s'ar încăera din causa cestiunei bulgare, *Germania îşĭ reservă mână liberă faţă cu Francia.* Retragerea lordului Churchill din cabinetulŭ lui Salisbury şi perplexităţile acestuia se aducŭ în legătură cu înţelegerea germano-rusă. Se admite că în politica esternă a Austriei încă se vorŭ face schimbărĭ. Politica Franciei e pacînică. Chiar ministrulŭ de rĕsboiu Boulanger grăbesce numai două capitule ale organisărei armatei, ér restulŭ planului de organisare, care sporesce armata francesă cu 50,000 ómenĭ, deocamdată e pusŭ în a doua liniă.“

»Temps“ ḑice, că décă Francia ar vrea rĕsboiu, ar cere mai ânteiu discutarea acelei organisaţiunĭ a armatei, care cere sporirea ei. Dealtmintrelea se scie, că Francia are o armată şi că s'ar apĕra până la celŭ din urmă omŭ şi banŭ. Ce ar câştiga Germania? O a treia provinciă? Dér încă nicĭ celelalte două nu le-a mistuitŭ şi anexândŭ mai departe ar fi condamnată la înarmărĭ fără sfêrşitŭ, adecă la ruină. Sĕ fiă óre vecinii noştri, décă ţinŭ strînsŭ la cucerirea lorŭ, destulŭ de nebunĭ, sĕ le pună în jocŭ? Atitudinea lorŭ de 15 anĭ combate acéstă admitere. Bismarck a preferitŭ sĕ asigure Rusiei cu privire la intenţiunile ei în Orientŭ neutralitatea germană şi pentru Germania cu privire la Francia sĕ obţină neutralitatea Rusiei când astfelŭ de resultate obţine, fără sĕ scóţă sabia din técă, atuncĭ Germania doresce numai sĕ o lase'n técă.

„Journal des Débats“ publică o telegramă datată din Berlinŭ, care declară că *apropierea întce Germania şi Rusia e lucru hotărîtŭ şi s'a efectuitŭ ca nicĭ odată până acuma. Austria e cu totulŭ eschisă din acéstă apropiare.* Dovadă despre acésta e, că ḑiarele ruse se abţinŭ dela orĭce atacŭ contra Germaniei, şi din contră atacă în modŭ violentŭ atitudinea Austriei în cestiunea bulgară şi declaraţiunile lui Kalnoky. Se conchide de aci, că Rusia a primitŭ dela Germania *carte blanche în cestiunea bulgară* şi că, décă Austria se opune politicei ruse, acésta se va întêmpla cu propriulŭ ei periculŭ şi fără coajutorulŭ Germaniei. De când e cunoscută în Berlinŭ acéstă înţelegere a dispărutŭ neliniştea, şi cu tóte că *nu scie cum se va regula cestiunea bulgară*, cu tóte astea se speră o resolvare pacînică. Nimenea nu crede, că Austro-Ungaria de dragulŭ Germaniei va urma o politică, care în cele din urmă ar putea fi periculósă pentru imperiu.

Sêrbii şi Congresulŭ bisericescŭ.

„Zastava“ din Neoplanta raporteză despre o şedinţă a comisiunei congresuale sêrbescĭ, ţinută în săptĕmâna trecută în Carlovíţŭ. Comisiunea a luatŭ o resoluţiunea, în care se condamnă procederea patriarchului Anghelicĭ şi a comisarului regescŭ. In resoluţiune se ḑice, că autonomia bisericei sêrbescĭ e pusă deja de şépte ḁnĭ în afară de lege şi că atâtŭ biserica câtŭ şi scóla suntŭ ameninţate de completă disolvare. Resoluţiunea condamnă şi sinodulŭ episcopescŭ şi cere aprobarea hotărîrilorŭ congresului din 1878, precum şi a statutului asupra alegerii patriarhului, mai departe cere reînceperea desbaterilorŭ congresuale, a cărorŭ turburare prin comisarulŭ regescŭ alŭ guvernului nu póte fi permisă. »Zastava« vede în acéstă resoluţiune, pe care o salută cu bucuriă, lipsa numai a cererei, ce are sĕ se pună ca prima condiţiune pentru activitatea cu succesŭ a congresului, *d'a se înlătura Anghelicĭ din scaunulŭ patriarhalŭ.*

Investitura nouilorŭ episcopĭ.

Vinerĭ în 12 Decemvre v. s'a făcutŭ în Bucurescĭ investitura celorŭ trei noui episcopĭ, scrie „Românulŭ.«

La 11 ore trei trăsurĭ regale au fostŭ la Mitropoliă. Într'una s'a suitŭ mitropolitulŭ primatŭ şi mitropolitulŭ Moldovei, în alta episcopii noului Severinŭ şi alŭ Huşilorŭ, în a treia trăsură se urcà episcopulŭ Dunărei de josŭ.

La 11 óre şi unŭ sfertŭ cortegiulŭ a pornitŭ dela Mitropoliă, avêndŭ în capŭ pe d. prefectŭ alŭ poliţiei, două plutóne de cavaleriă înainte şi alte două plutóne în urmă. Comandantulŭ escadronului se ţinea la drépta metropolitului primatŭ, ér unŭ altŭ oficerŭ lângă metropolitulŭ Moldovei.

La palatŭ aşteptau pe nuoii episcopĭ membri sinodului, ministri. biurourile ambelorŭ Adunărĭ legiuitóre, primpreşedintele şi procurorulŭ generalŭ ai înaltei Curţĭ de casaţiune, preşedintele şi procurorulŭ înaltei Curţĭ de compturĭ, primarulŭ capitalei, generalulŭ comandantŭ alŭ divisiei II. teritoriale cu şefii de corpurĭ din capitală, precum şi directorulŭ generalŭ alŭ ministerului cultelorŭ.

La întrarea trăsurilorŭ în curtea palatului, garda presintă armele şi musica cântà. Adjutantulŭ de serviciu şi prefectulŭ poliţiei primiră în capulŭ scărei pe metropolițĭ şi pe episcopĭ şi-i conduseră în salonulŭ de aşteptare. In urmă mitropoliţii fură întroduşĭ în sala Tronului unde fiă-care îşĭ luà loculŭ destinatŭ. Archidiaconii şi diaconii prelaţiilorŭ ţineau în mână cârjele nuoilorŭ episcopĭ.

După ce Regele se suì pe Tronŭ, adjutantulŭ de serviciu a întrodusŭ pe episcopulŭ alesŭ la eparhia Rîmnicului şi Noulŭ-Severinŭ, care a fostŭ condusŭ până în faţa Tronului; acolo archidiaconulŭ metropolitului primatŭ l'a îmbrăcatŭ cu mantia şi metropolitulŭ luà toiagulŭ scaunului respectivŭ şi, recomandândŭ pe noulŭ alesŭ, a remisŭ toiagulŭ în mânele Maiestăţii Séle. Episcopulŭ se suì pe treptele Tronului şi Regele îi încredinţà toiagulŭ episcopalŭ. Episcopulŭ Rîmnicului şi Noului Severinŭ, mulţămindŭ, se retrase lângă metropolitulŭ primatŭ.

Adjutantulŭ întroduse apoi succesivŭ pe episcopulŭ alesŭ la eparchia Huşilorŭ şi apoi pe episcopulŭ alesŭ la eparchia Dunărei de josŭ, procedêndu-se cu investitura lorŭ întocmai ca pentru episcopulŭ Rîmnicului şi Noului Severinŭ, cu deosebire că mantia a dat'o archidiaconulŭ metropolitului Moldovei şi Sucevei, şi toiagulŭ s'a remisŭ Regelui totŭ de acesta.

După sĕvêrşirea ceremoniei de învestitură, Regele se retrase. Metropolitulŭ cu episcopii învestiţĭ fură reconduşĭ apoi la metropoliă în aceeaşĭ ordine şi cu acelaşĭ ceremonialŭ ce a presidatŭ la sosirea cortegiului, cu deosebire numai că ministrulŭ culte'orŭ a luatŭ locŭ în trăsură împreună cu episcopulŭ Dunărei de josŭ.

Pe totŭ percursulŭ cortegiului au sunatŭ clopotele tuturorŭ bisericelorŭ.

„Monitorulŭ« spune, că întorcêndu-se dela palatulŭ regalŭ, cu cortegiulŭ instalărei, Metropolitulŭ Primatŭ a mersŭ deadreptulŭ la biserică. La uşa catedralei metropolitane, fù întêmpinatŭ de înaltulŭ clerŭ cu E. S. Inocentie M. Ploesceanu, care presintà înaltului Prelatŭ sfânta cruce şi evangeliă spre sărutare.

Făcêndu-şĭ intrarea solemnă în catedrala metropolitană, care era plină de creştinĭ, Archiepiscopulŭ şi Metropolitulŭ Primatŭ Iosifŭ, conformŭ tradiţiunei, sărută

sfintele icóne şi móştele sfîntului cuviosŭ Dimitrie-celŭ-Nou, pe când corulŭ întona imnulŭ prea curatei fecióre născĕtóre de Dumnedeu.

După terminarea acestei ceremonii bisericescĭ, E. S. suindŭ treptele tronului archiepiscopalŭ şi încongiuratŭ de o parte şi de alta de prea sfinţiţii membri ai sfîntului Sinodŭ, de miniştrii şi de autorităţile civile şi militare, avŭ ocasiunea de a fi salutatŭ în numele bisericei române şi a fiilorŭ sĕi credincioşĭ de P. C. S. ierodiaconulŭ Pimeu Georgescu, doctorŭ în teologiă.

Metropolitulŭ a rĕspunsŭ la cuvêntarea acestuia. Au luatŭ în urmă cuvêntulŭ episcopii Ghenadie alŭ Argeşului, Melchisedec alŭ Romanului, Dim. Sturdza, I. Câmpineanu, Inocentie Ploeşteanu, Silivestru Piteşteanu, Rosescu, epitropŭ alŭ Seminariului Nifonŭ, preşedintele societăţii clerului capitalii, şi preotulŭ Mihailŭ Pârvulescu.

Metropolitulŭ primatŭ a rĕspunsŭ la tóte aceste alocuţiunĭ.

SCIRILE DILEI.

† Constantinŭ Popasu. Comunicămŭ trista şi durerósa scire despre încetarea din viéţă a concetăţénului nostru *Constantinŭ Popasu,* în vêrstă de 73 de anĭ. Rĕposatulŭ, fratele Episcopului I. Popasu din Caransebeşŭ, părăsindŭ afacerile comerciale, şĭ-a dedicatŭ restulŭ vieţii sale intereselorŭ bisericescĭ şi mai alesŭ scolare fiindŭ peste unŭ deceniu preşedinte alŭ Eforiei scólelorŭ centrale române din Braşovŭ, în care calitate şĭ-a câştigatŭ prin zelulŭ, esactitatea şi punctualitatea sa în afacerile scolare stima şi respectulŭ tuturora. Constantinŭ Popasu a fostŭ unulŭ dintre intemeiătorii acestorŭ scóle şi ele perdŭ în dênsulŭ unŭ înfocatŭ sprijinitorŭ, ér corpulŭ profesoralŭ unŭ zelosŭ apărătorŭ şi susţiitorŭ alŭ intereselorŭ lui. Fiă'i ţĕrîna uşóră şi memoria neuitată!

—x—

„Egyetértés“ raportéză, că s'a pornitŭ *cercetare disciplinară* contra mai multorŭ funcţionarĭ ai direcţiunei financiare. S'a stabilitŭ adecă în Pesta unŭ biurou de informaţiunĭ în afacerĭ de dărĭ şi competinţe, care pornindŭ de acolo, că de regulă competinţele se prescriu mai marĭ de cum cere legea, dér că făcêndu-se recursŭ se acordă o reducere, oferea publicului serviciile sale şi pe basa relaţiunilorŭ cu persóne înalte promitea o uşurare a îndatoririlorŭ de plată. In scopulŭ acesta însĕ biuroului îi trebuia lista acelora, carĭ primeau provocarea sĕ plătéscă şi, ca sĕ 'şĭ-o procure acésta, atrase în afacere pe funcţionarii însărcinaţĭ cu acésta, carĭ primeau apoi 70—100 fl. pe lună. Paguba suferită de erarŭ sĕ fi fostŭ de 5—6000 fl. pe lună. S'a mai pornitŭ cercetare disciplinară, din causă de manipulare penală, şi în contra unui secretarŭ alŭ direcţiunii financiare, care avea referatulŭ privitorŭ la licenţele pentru traficele de tutunŭ. Acum declară Albert Roth în „Pester Lloyd“ ca neadevĕrate cele ce s'au comunicatŭ privitorŭ la dênsulŭ şi 'şĭ reservă dreptulŭ de acusare a autorului celorŭ scrise.

—x—

Inlăturându-se nenţelegerile privitóre la *regularea graniţelorŭ* dintre *Austro-Ungaria* şi *România,* lucrările vorŭ reîncepe în curêndŭ din amêndouĕ părţile.

—x—

Comitetulŭ din *Kézdi-Oşorheiu* alŭ „Kulturegylet-“ului a cerutŭ dela centrulŭ acestei societăţĭ înfiinţarea unei scóle împreunate cu unŭ asilŭ de copii în *Poiana sărată,* cu scopulŭ ca „sĕ apere interesele numeróselorŭ familii unguresci,‘ după cum vestesce „Magy Polg.“ — Noi suntemŭ informaţĭ, că se uneltesce de multŭ timpŭ în contra scólei române de acolo. De aceea atragemŭ atenţiunea autorităţii nóstre scolare respective.

—x—

›*Luminatorulŭ*“ din *Timişóra* face cunoscutŭ, că cu începutulŭ anului viitorŭ va apare în formatŭ mai mare cu preţulŭ abonamentului de până acum.

—x—

După constatările medicului primarŭ alŭ *Cluşului,* s'a aflatŭ, că unŭ soiu de vinŭ ce se vindea la unŭ „vestitŭ proprietarŭ de vinurĭ‹ în butelii de câte 1 fl. 50 cr. sub numele de: „*Vinŭ de Tokai, veritabilŭ şi buoŭ pentru cură*“ nu numai că nu era vinŭ de Tokai, dér nicĭ baremĭ în atingere cu productulŭ viţei de viă n'a fostŭ, ci consta din 20% miere prăjită la focŭ, 12—15% spirtŭ de calitate infer. şi ceva oleu aromaticŭ, care sémĕnă a fi mai multŭ oleiu de rose.

—x—

Ministeriulŭ de finance, în înţelegere cu celŭ de interne şi cu ministeriele austriace respective, a avisatŭ tóte direcţiunile financiare şi oficiele vamale, că importulŭ mărcilorŭ de jocŭ streine e interdisŭ.

—x—

Procesulŭ furtului dela Vulcoiu s'a terminatŭ. Sentinţa tribunalului din *Alba-Iulia* condamnă pe: Rancea Neculae la 10 anĭ, Vasianŭ Macaria la 9 anĭ, Costinaşŭ Neculae a Georgichei la 8 anĭ închisóre corecţională ca instigatorĭ şi făptuitorĭ nemijlocıţĭ; Beurbea Ionŭ lui Neculae, Lupu Ionŭ lui Neculae, Simionŭ Simonŭ lui Văgălearŭ, Costinaşŭ Macaria lui Neculae, Cristea Clementŭ Spulbea şi Ciorbea Todorŭ lui Ionŭ la câte 8 anĭ, Lupu Alexandru lui Neculae la 6 anĭ, Măcinicŭ Gavrilă şi Danciu Ionŭ lui Candiu la câte 7 anĭ, Sulere Neculae a Todorichei la 8 anĭ, Pracre Neculae lui Dumitru la 7 anĭ, Costinaşŭ Neculae lui Comanŭ, Costinaşŭ Mopre a Georgichei, Jurca Todorŭ a Furcoii, Danciu Neculae lui Candiu, Morarŭ Mopre a Hanului, Danciu Constandinŭ lui Simionŭ, Trifŭ Ştefanŭ a Evucrei şi Prare George lui Dumitru la câte 6 anĭ, Lupu Simionŭ lui George, Costea Mopre lui Candiu, Costea Neculae lui Iligidua, Simionŭ Neculae lui Văgăleavŭ şi Colcea Neculae a Panchei la câte 5 anĭ, Jurca Neculae a Paparuţei la 3 anĭ, Lupu Neculae lui George şi Cetereţŭ Neculae a George la câte 5 anĭ, ca făptuitorĭ nemijlociţĭ; Cosma George lui Vasilie la 3 anĭ. Ionuţŭ Simionŭ lui Ciobi la 2 anĭ, Cipneru Neculae a Checiovlui la 3 anĭ, Cipneru Simionŭ lui Cioraru la 3 anĭ, Iancu Neculae Ţencheteu la 4 anĭ, Costinaşŭ Ştefanŭ lui Neculae şi Ionuţŭ Ionŭ a Ciobi la câte 2 anĭ, ca complicĭ. Afară de acesta toţĭ acusaţii au sĕ plătéscă cheltuelele de judecată în sumă de 2245 fl. 36 cr. Acusaţii au apelatŭ.

—x—

D-lŭ colonelŭ Franciscŭ *Benda,* comandantulŭ regim. de inf. 2 din Braşovŭ e trecutŭ în statulŭ supranumerarŭ şi înlocuitŭ cu d. colonelŭ Carolŭ *Soos de Badok* dela batalionulŭ 28 de vênătorĭ.

—x—

In Nr. 278 alŭ foiei nóstre amŭ publicatŭ o corespondinţă din Oradea-mare, în care se dice că d-lŭ *Iosifŭ Vulcanŭ* se va angaja ca colaboratorŭ principalŭ la diarulŭ „Szabadság“ de acolo. D-lŭ Iosifŭ Vulcanŭ ne comunică, că scirea acésta *nu* este adevĕrată. Luămŭ cu plăcere actŭ de acéstă declaraţiune.

—x—

Distinsulŭ comicŭ din Viena Franz *Tewle* 'e angageatŭ de trupa d-lui Dorn pentru patru representaţiunĭ, care vorŭ începe cu diua de mâne, Marţĭ în 28 Dec. n. Cu aceste representaţiunĭ trupa d-lui Dorn îşĭ încheiă sesonulŭ din anulŭ acesta în Braşovŭ.

—x—

Diarele din Berlinŭ *desmintŭ scirea,* ce amŭ publicat'o şi noi, că Ţarulŭ ar fi trasŭ c'unŭ revolverŭ în ataşatulŭ militarŭ alŭ Germaniei la Petersburgŭ.

—x—

Agio vamalŭ s'a stabilitŭ pentru luna Ianuariu cu 25 procente.

—x—

Avisalon *Bistriţianŭ,* fostŭ sergent-majorŭ în batalionulŭ 28 de vĕnătorĭ, e numitŭ păditorŭ alŭ închisórei de statŭ de pe lângă tribunalulŭ din Alba-Iulia.

—x—

Noulŭ *Metropolitŭ primatŭ* alŭ *României* a adresatŭ următórea circulară către protoereii eparhiei Metropoliei Ungro-Vlahiei: „Avêndŭ în vedere, că tóte înaintările în gradurĭ bisericescĭ, făcute în timpulŭ dela încetarea din viéţă a predecesorului Meu până astădĭ, sunt afară de sântele canóne, Noi nu le putemŭ considera de câtŭ ca lovite de nulitate, de óre-ce ele nu s'au conferitŭ de titularŭ, ci de unŭ loc-ţiitorŭ, care nicĭ cum nu este în dreptŭ a face astfelŭ de inaintărĭ. In consecinţă, ordonămŭ prea cucerniciei tale ca, câtŭ mai în grabă sĕ adunĭ dela preoţii gratificaţĭ cu astfelŭ de rangurĭ, în urma încetării din vieţă a predecesorului Meu până astădĭ, tóte diplomele, şi sĕ le trimiţĭ la Sânta Metropoliă, unde se vorŭ anula şi păstra la archivă, ca sĕ servéscă de normă în viitorŭ.“ Afară de acésta, Em. Sa, îndată ce a luatŭ în primire eparhia, a convocatŭ pe toţĭ protoereii şi i-a rugatŭ sĕ nu mai priméscă de la nicĭ unŭ preotŭ măcarŭ unŭ pui de găină şi nicĭ sĕ se încerce d'a aduce la Mitropoliă plocóne de verĭ-ce natură, după cum era obiceiulŭ mai nainte deórece e hotărîtŭ a împărţi dreptatea fără nicĭ unŭ interesŭ, adăugêndŭ că în casŭ contrariu va fi nevoitŭ sĕ depărteze imediatŭ pe orĭ-cine s'ar abate dela aceste îndatorirĭ. — Nu putemŭ decâtŭ sĕ dorimŭ din inimă României totdéuna asemenea capĭ bisericescĭ.

—x—

›Românulŭ‹ aflá, că cu începere dela 1 Aprilie viitorŭ se vorŭ mai adauge la *fiă-care regimentŭ de artilerie încă câte 2 baterii.*

—x—

Acelaşĭ diarŭ scrie, că doi redactorĭ dela o foiă germană din Bucurescĭ, fiindŭ bănuiţĭ d'a fi transmisŭ in străinĕtate o depeşă, în care s'a înfăţişatŭ esplosiunea dela Cotrocenĭ ca unŭ atentatŭ contra regelui, suntŭ ameninţaţĭ d'a fi *espulsaţĭ.*

—x—

A eşitŭ de sub tiparŭ şi se află de vêndutŭ la autorulŭ *Gavrilŭ Trifu* în *Zĕlău* „Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scólele poporale‘, principie generale şi materia clasei I. *în lecţiunĭ practice.* Preţulŭ 80 cr.

—x—

Diarulŭ papalŭ „Moniteur de Rome“ anunţă, că într'una din ultimele şedinţe ale congregaţiunei s'a hotărîtŭ sĕ se priméscă intre sfinţĭ jidovulŭ botezatŭ Liebermann, intemeiătorulŭ societăţilorŭ „Sfântulŭ Spiritŭ‹ şi ›Inima cea dulce a lui Isusŭ“. Canonisarea unui jidovŭ botezatŭ e unŭ casŭ de totŭ singuraticŭ.

—x—

In cercurile diecesane din *Esseg* se vorbesce, că episcopulŭ croatŭ *Strossmayer* va fi numitŭ în curêndŭ cardinalŭ. Foile unguresci nu credŭ.

—x—

Se comunică, că canoniculŭ croatŭ *Racĭki* n'a fostŭ întăritŭ de Maiestatea Sa ca preşedinte alŭ academiei de sciinţe sudslave, sub cuvêntŭ că a fostŭ condamnatŭ pentru vătĕmare de onóre cu ocasiunea procesului contra lui *Crukovicĭ.* I se mai atribue şi rusofilismŭ lui Racĭki, care pe lângă episcopulŭ Strossmayer e celŭ mai însemnatŭ conducĕtorŭ alŭ partidei naţionale independente. Racĭki a fostŭ dela înfiinţarea academiei sudslave, adecă în cursŭ de 17 anĭ, neîntreruptŭ preşedintele ei. Se vorbesce, că membrii academiei se vorŭ întruni din nou pentru a alege unŭ nou preşedinte.

Adunarea municipală a Comitatului Bistriţa-Năsĕudŭ.

Valea Bistriţei, 23 Decemvre 1886.

In dilele de 20 şi 21 l. c. s'a ţinutŭ în oraşulŭ Bistriţa, centrulŭ comitatului Bistriţa-Năsĕudŭ, o adunare municipală extraordinară. Şedinţele municipale din prima di au fostŭ binişorŭ cercetate din partea representanţilorŭ atâtŭ românĭ, câtŭ şi saşĭ — numai sĕ nu vorbescŭ într'unŭ ceasŭ rĕu. — La cea din diua a doua însĕ — cu puţine escepţiunĭ — au fostŭ de faţă numai slugĭ plecate de ale br. fispanŭ Bánffy, carele neconturbatŭ — ca de comunŭ — şĭ-a pututŭ face după voiă chefulŭ, ceea ce sĕ şi putea vedé din surîsulŭ şi puţina seriositate cu carea se pertractau lucrurile, precum şi din convorbirea înfocată ce în decursulŭ pertractărilorŭ se încinsese între „Măria sa‹ preşedintele şi viceşpanul Láni.

Programulŭ ce s'a pertractatŭ şi cu astă ocasiune a fostŭ destulŭ de lungŭ şi latŭ, încâtŭ décă lucrurile s'arŭ fi pertractatŭ astfelŭ — după cum pretindea valórea lorŭ, şedinţele adunărei municipale arŭ fi pututŭ sĕ dureze 3—4 dile. Der — după cum în generalŭ e prea cunoscutŭ — „Măria sa“ Bánffy nu întrunesce representanţii municipalĭ cu dorinţa doră de a le asculta opiniunea şi a le lua în considerare voinţa lorŭ cu respectŭ la socotelele ce se facŭ în contulŭ contribuitorilorŭ din acestŭ municipiu, ci mai alesŭ, ca călcândŭ singurŭ in picióre legile preste carĭ e denumitŭ de supraveghiătorŭ — sĕ se convingă despre slugărnicia sateliţilorŭ sĕi.

Deşi programulŭ dilei ce s'a pusŭ la desbatere la acéstă adunare municipală — după cum mai amintii — a fostŭ destulŭ de abundantŭ în valóre şi estensiune, cu tóte acestea pentru on. publicŭ cetitorŭ alŭ preţuitei „Gazete“ aflu de interesŭ a aminti numai, buna lecţiune ce „Măria sa“ Bánffy a primit'o din partea maiorităţii representanţilorŭ de faţă ai acestei adunărĭ.

Era adecă la ordinea dilei alegerea de representanţĭ în comisiunele municipale din centru, precum: în comisiunea permanentă, verificătóre, censurătóre, de mĕsurătóre a dărei de câştigŭ, sanitară s. c. l.

Br. Bánffy-paşa, ca şi pre viitorŭ neconturbatŭ sĕ-şĭ pótă face ponturile, de cu bună vreme s'a pregătitŭ ca sĕ fiă candidaţĭ şi aleşĭ numai creaturĭ de ale sale. Spre ajungerea cărui scopŭ a şi propusŭ ca alegerea sĕ se întêmple prin votisare cu bilete octroândŭ, prin sateliţii sĕi solgăbirĕi, notarĭ et tutti quanti, bilete anume pregătite şi chiar umplute cu numele candidaţilorŭ ce poftea sĕ reésă. Poftei „Măriei sale“ — ca nu de obiceiu — de astă dată i s'a pusŭ însĕ frêu; cu tóte că nu-i prea venea la socotélă. Căcĭ representanţii românĭ în frunte cu vredniculŭ adv. Dănilă Lica, cărora s'au asociatŭ mulţişorĭ şi dintre Saşĭ, au protestatŭ energicŭ contra intenţionatei procederĭ a fişpanului, pretindêndŭ ca alegerea membrilorŭ din susŭ numitele comisiunĭ sĕ se întêmple prin votisare nominală, ér nu prin bilete. Fiindŭ că acéstă pretensiune şi justă dorinţă era a maiorităţei representanţilor municipalĭ de faţă, vrêndŭ, nevrêndŭ, „Măria sa“ roşindŭ şi muşcându-şĭ buzele şi sucind'-şĭ mustăţile a trebuitŭ sĕ cedeze şi astfelŭ alegerea s'a întêmplatŭ după placulŭ representanţilorŭ ér nu după dorinţa preşedintelui adunărei municipalĭ. Gratulămŭ din inimă d-lorŭ representanţĭ, carĭ au avutŭ energia de-a o face acésta, şi ar fi tare de doritŭ ca şi pre viitorŭ sĕ-lŭ tracteze cu o astfelŭ de bărbăţia ca nu cumva sĕ se prea îndârjasca!

— *borgoveanulŭ.* —

Făgăraşŭ, în 15 Decemvre 1886.

Onorate d-le Redactorŭ! In No. 268 alŭ preţuitului diarŭ ce redigeţĭ, sub titlulŭ „Justiţia în Făgăraşiu‹, s'a reprodusŭ prin d-lŭ corespondentŭ ›Olteanulŭ‘ unŭ articulŭ publicatŭ de d-lŭ advocatŭ Dr. Ronal János (mai 'nainte şi nu de multŭ Rosenberg Ionász) contra cursului justiţiei în Făgăraşiu şi în contra d-lui jude reg. Mihail Tibald. Contra acestui articulŭ în Nr. 49 alŭ fóei

numite „A jog“ au apărutŭ următórele două declarațiunĭ, pe carĭ vĕ rogŭ a le publica spre lămurirea lucrului și anume:

I. »In Nrul. 48 alŭ fóei „A jog“ atacându-se prin advocatulŭ Dr. Ronai Iános cursulŭ justiției la judecătoria reg. de cercŭ din Făgărașiu, ce stă sub conducerea subscrisului, eu ca conducĕtorulŭ acelei judecătorii mĕ sĕmțŭ îndatoratŭ a mĕ dechiara. Tóte cele înșirate în acea corespondință le declarŭ de neadevĕrate și nebasate. Spre dovada contra acestei calumnii, mĕ provocŭ la resultatulŭ, ce se arată în conspectele anuale, la cercetările anuale ale presidiului și la corpulŭ advocațilorŭ de aicĭ. Nu aflu însĕ de consultŭ a continua polemia contra neadevĕrurilorŭ înșirate. De altfelŭ atâta totușĭ trebue sĕ observŭ, că întregulŭ acestŭ comunicatŭ neadevĕratŭ este de a se atribui numai poftei de rĕsbunare a corespondentului. In fine declarŭ, că modulŭ de cercetare propusŭ prin corespondentele nu numai că-lŭ primescŭ, déră și eu însumĭ îlŭ cerŭ. — Făgărașŭ în 1 Decemvre 1886.

Tibáld Mihály, m. p.
jude regiu.

II. »Tóte acusele aduse în articolulŭ apărutŭ în Nr. 48 alŭ acestei prețuite foi („A jog“) contra judecătoriei reg. de aicĭ și respective a conducĕtorului aceleia cu subscrierea d-lui dr. Ronai János, advocatŭ din Făgărașiu, și în deosebĭ, că afacerile arŭ decurge atâtŭ de încetŭ, că tacsele advocațilorŭ, — cu respectŭ la impregiurările și referințele locale — s'arŭ licuida atâtŭ de puținŭ, séu că d-lŭ jude cercualŭ ar fi cu totulŭ neversatŭ în limba germană și română, tóte acestea în interesulŭ adevĕrului trebue sĕ le dechiarămŭ de nebasate și neadevĕrate. Făgărașŭ în 1 Decemvre 1886. Cu totŭ respectulŭ.

Karocsányi Mor, fiscalŭ comitatensŭ și advocatŭ, Duvlea advocatŭ, Dr. Fejérvári Adolf advocatŭ, Nanási Samu advocatŭ, Csányi Andor notarŭ publicŭ regescŭ.

Până aicĭ declarațiunile.... *)

*) Cerênduni-se publicarea acestorŭ declarărĭ le-amŭ datŭ locŭ, ca sĕ satisfacemŭ principiului nostru de imparțialitate. Observările, ce le adauge sciitorulŭ corespondenței de mai susŭ în apĕrarea d-lui Tibald le-amŭ omisŭ, pentru că nu suntŭ la loculŭ lorŭ, deórece nu aceste observărĭ, ci resultatulŭ cercetărei, pe care o cere însușĭ d. Tibald, va ave sĕ arate décă și încâtŭ este nevinovatŭ. Câtŭ pentru acusarea ce i s'a făcutŭ în diarulŭ »Jog« numitului jude, că nu cunósce limba română, advocatulŭ Duvlea nu-i póte da altŭ testimoniu decâtŭ, că *nu e cu totulŭ neversatŭ în limba română.* D-lŭ Duvlea póte fi mulțumitŭ cu atâtŭ, căcĭ d-lui scie și ungduresce și ca advocatŭ trebue sĕ și scrie ungduresce, după noua praxă, ne tememŭ însĕ, că nu totŭ așa vorŭ dice miile de poporŭ, din Făgărașŭ și jurŭ, cu carĭ d. Tibald numai atuncĭ se va puté înțelege, décă va fi *pe deplinŭ versatŭ în limba română.* Red.

Maioratulŭ prințului de corónă grecŭ.

Despre serbarea ce s'a făcutŭ în Atena cu ocasiunea proclamării maioratului prințului de corónă alŭ Greciei, „Pol. Corr.“ conține unŭ raportŭ, datatŭ 14 Decemvre n., din care reproducemŭ următórele:

La 10 óre tunurĭ și trompete anunțară, că conductulŭ regalŭ se pune în mișcare dela palatŭ spre biserică. Unŭ escadronŭ de cavaleriă decshise conductulŭ. Regele George cu prințulŭ de corónă Constantinŭ la drépta și cu prințulŭ Neculae la stânga mergeau călărĭ urmațĭ de o suită strălucită. Regina cu princesele Alexandra și Maria urmau în trăsură. După sosirea conductului în biserică, se începŭ serviciulŭ divinŭ. După terminarea acestuia, regele duse pe prințulŭ de corónă Constantinŭ la o masă anume aședată înaintea altarului, pe care Metropolitulŭ din Atena puse evangeliulŭ. Prințulŭ de corónă puse mâna dréptă pe evangeliu și cu cea stângă apucă capĕtulŭ steagului regimentului, căruia îi aparține, și repețĭ cu voce tare, dér adêncŭ mișcată următorulŭ jurămêntŭ, ce i-lŭ cetĭ Metropolitulŭ:

»Jurŭ că voiu păstra credință patriei și regelui constituționalŭ alŭ Helenilorŭ, voiu fi supusŭ constituției și legilorŭ țĕrei precum și superiorilorŭ mei, că voiu esecuta de bună voiă și fără opunere ordinele lorŭ, că voiu apĕra cu credință și până la ultima picătură de sânge stégurile patriei mele, că nu le voiu părăsi niciodată, nicĭ că mĕ voiu despărțĭ vre-odată de ele, că voiu observa întocmai prescripțiunile militare și că în genere mĕ voiu purta ca unŭ soldatŭ credinciosŭ și onorabilŭ.“

In timpulŭ cetirei acestei formule de jurămêntŭ domnea adêncă mișcare în marea adunare. Regina vărsă lacrime. Când prințulŭ termină, mii de vocĭ strigară: »Trăiască prințulŭ de corónă!“

De lângă Zelĕu (Selagiu), 11 Decemvre 1886.

Domnule Redactorŭ! Binevoițĭ a da locŭ în »Gazetă“ următorului faptŭ: Călĕtorindŭ prin Zelău, capitala Selagiului, am trasŭ la ospĕtăria numită „Medve fogadó«. Aci era adunată o mulțime de óspețĭ ungurĭ și — pare-mi-se și românĭ; cei mai mulțĭ dintre ei amploiațĭ din locŭ. Se vorbea despre unŭ óre-care Kesej Janos „magyarérzelmü náprádi oláh esperes,“-adecă pe românesce: Ioanŭ Kesej ungurețulŭ protopopŭ valahŭ de Năprade. Mĕ trăseiu decĭ într'unŭ colțŭ, făcuiu sĕ-mĭ rătăcéscă privirile aiurea, urechile însĕ mi le-am țintitŭ la cele ce vorbeau acei „patrioțĭ“. Sujetulŭ perorărilorŭ patriotice este:

»Acelŭ Ioanŭ Kesej unŭ „neaoșŭ patriotŭ,“ își trage originea din némulŭ lui Tuhutum, gândesce ungduresce și lucră ungduresce. Elŭ — sĕ dice — a datŭ mâna cu israeliții Năprădenĭ, patrioțĭ neaoșĭ, și aceștia, și cu notarulŭ de acolo, care încă se dicea că ar fi israelitŭ, ca sĕ facă din Năpradea unŭ cuibŭ de „magyarkultura.“ Insĕ i s'au pusŭ în cale greutățĭ. Anume preoții valachĭ Petru Caba din Cheudŭ, P. Popŭ din Tranișŭ, Laur Caba din Grosleulŭ mare și Gavrilŭ Cherebețŭ din S.Oderheiu ii urmărescŭ tóte faptele acestui »derék“ protopopŭ valachŭ, — câtŭ și ale învĕțătorului din Cheudŭ „Dancs Péter,« care a atrasŭ asupra sa atențiunea chiar a inspectorului scol. Nagy Sándor prin diligința și metodulŭ sĕu de propunere. — (szorgalma és eloadási modszere által). — Faptele acestui Dáncs Péter i le urmărescŭ acei patru preoțĭ — pentru lucrurĭ de nimica, sub cuvêntŭ, că propune prea diligentŭ limba maghiară în scólă și forțéză locuitorii sĕ vorbéscă ungduresce. (azon ürügy alatt, hogy igen szorgalmasan tanitja a magyar nyelvet s rá kényszeriti a lakosságra is — astfelŭ stă în recercare), ér faptele protopopului Kesej i le urmărescŭ, pentrucă acesta a luatŭ sub scutulŭ și apĕrarea sa pe susnumitulŭ învĕțătorŭ zelosŭ; acestŭ protopopŭ una cu fii d-sale suntŭ nisce ómenĭ de bună trébă, ba chiarŭ anteluptătorii „ideei de statŭ maghiarŭ“ în partea din spre Someșŭ a Sĕlagiului. Protopopulŭ Kesej decĭ, ca sĕ scape de persecutările celorŭ patru preoțĭ, și de agitările, ce înscenéză aceștia printre poporenĭ atâtŭ contra d-sale, câtŭ și contra zelosului dascĕlŭ Dáncs Péter, i-a însinuatŭ pe cei patru turburătorĭ la fișpanulŭ Baranyi, și acum au sĕ fiă strînșĭ în pintenĭ atâtŭ de toțĭ fii conscii de sine ai lui Arpad, câtŭ și de Szabó, episcopulŭ, pe care l'a recercatŭ patriotulŭ fișpanŭ, ca sĕ astupe gura celorŭ patru preoțĭ.«

Audindŭ eu acestea mĕ adresai unui dintre cei de față, pe care l'am cunoscutŭ a fi românŭ de pe imputările, ce i le făcură focoșii patrioțĭ, mĕ adresaiu și l'am întrebatŭ, décă arŭ fi românŭ acelŭ Kesej? Rĕspunsulŭ îmĭ fŭ: „Intre Românĭ e românŭ, între Ungurĭ ungurŭ — durere, că trăiesce din sudórea Românului, căcĭ tóte trebile românescĭ de pe aicĭ le raportéză fișpanului.«

Cu acestŭ personagiu am devenitŭ cofidentŭ, și în sfêrșitŭ l'am rugatŭ sĕ'mĭ ajute a străbate cumva în biroulŭ fișpanului. După multă trudă și precauțiune am atinsŭ scopulŭ, aflândŭ din însa-și recercarea fișpanului Baranyi de dto 26 Noemvre nr. 209 a. c. adresată episcopului Szabó, — că totŭ ce audisemŭ în otelŭ este — durere! — mai pre susŭ de orĭ-ce îndoélă.

Totŭ în otelŭ am auditŭ, că „patrioții« de aci pentru aceea au lipsitŭ pe unŭ Maiorŭ órecare de oficiulŭ de notarŭ, pentrucă acesta îi făcea multă gălibă lui Kesej și feciorilorŭ acestuia întru jucarea rolului sĕu cameleonicŭ de naționalistŭ; am auditŭ apoi, că locuitorii din Năpradea au intentatŭ procesŭ contra acestui „derék holák esperes,“ însĕ în deșertŭ își batŭ capulŭ, căcĭ de acestŭ omŭ are lipsă »idea de statŭ maghiarŭ« sĕ nu fiă strămutatŭ din Năpradea. . . .

. . . . Și acesta e protopopŭ românŭ? Asemenea lucrurĭ se vorbescŭ și de fii sei.

. . . . Românĭ Selagienĭ, deschidețĭ-vĕ ochii, că mergŭ rĕu lucrurile și rĕu vi se apĕră interesele.

Călĕtorulŭ.

APELŬ.*)

Către onoratulŭ publicŭ românŭ.

Tinĕra Reuniune a învĕțătorilorŭ românĭ din Selagiu, precumŭ și corpulŭ învĕțătorescŭ din tractulŭ T. Sarvadului, ca Reuniune învĕțătorescă filială, ținêndu-șĭ ședința sa de tómnă în comuna parochială Pațialușia la 15 Decemvre 1886., au accentuatŭ întrĕ altele și lipsa unei bibliotecĭ filiale pentru acéstă Reuniune. Decĭ considerândŭ că acestŭ tractŭ protopopescŭ, respective corpŭ învĕțătorescŭ, se află între elemente puternice și contrarie în limbă și sânge față cu naționalitatea, ai cărei fii suntemŭ; considerândŭ mai departe, că precumŭ celelalte așa și acestŭ corpŭ învĕțătorescŭ se află între impregiurărĭ nu prea favorabile în privința stărei sale materiale, fiindu-ne și Reuniunea abia la inceputulŭ nascerei sale: Reuniunea a decisŭ în ședința sa de tómnă mai susŭ amintată, ca pentru înflorirea bibliotecei tractuale sĕ adreseze unŭ apelŭ către on. publicŭ românŭ, atregêndŭ prin elŭ atențiunea binefăcĕtorilorŭ și asupra acestei bibliotecĭ filiale.

Ne rugămŭ decĭ cu tótă căldura, ca ofertele benevole, precum cărțĭ, diare, banĭ, și altele, cu carĭ marinimoșii patronĭ ai causelorŭ naționale suntŭ rugațĭ sĕ contribui la ajungerea scopului nostru, sĕ binevoéscă eventualŭ a-le trimite în Cehalulŭ românŭ (p. u. Tasnad.) subscrisului concredutŭ și bibliotecarŭ alŭ acestei Reuniunĭ filiale, pre carĭ în puterea oficiului sĕu își va ține de datorința a-le chita în numele Reuniunei pe calea publicităței, aducêndŭ mulțămită cordială marinimoșilorŭ contribuențĭ.

Pațialușia, 15 Decemvre 1886.

Iulianŭ Dragoșiu, președinte ad. hoc. și preot. loc.
Dionisiu Valeanu, notarŭ și bibliotecarŭ.

*) Celelalte diare românescĭ suntŭ rugate a lua notiță despre acestŭ Apelŭ.

Procesulŭ contra școlei militare bulgare.

In 10 Decemvre a începutŭ în Sofia procesulŭ înaintea tribunalului militarŭ, contra acelorŭ profesorĭ și elevĭ ai școlei militare, carĭ complotaseră contra ordinii actuale de statŭ în interesulŭ rusescŭ. Sala era plină de lume. Damele era tóte în doliu. Au asistatŭ și mulțĭ oficerĭ, precum și elevĭ, colegĭ de ai celorŭ acusațĭ. Representanții presei bulgare și străine aveau tribuna lorŭ. Sala e împodobită cu unŭ portretŭ colosalŭ alŭ prințului Alexandru; mai josŭ e bustulŭ Țarului-liberatorŭ, Alexandru II. Loculŭ la stânga, menitŭ pentru bustulŭ lui Alexandru III, stă golŭ.....

Tribunalulŭ era presidatŭ de maiorulŭ Panitza; procurorŭ e căpitanulŭ Agura. Acusații, comandantulŭ școlei Tepavicearoff și căpitanulŭ Makedonski, au venitŭ fără pază; lângă ei ședŭ pe bancă doi elevĭ; alŭ treilea elevŭ acusatŭ, Dobreff, n'a venitŭ fiindŭ bolnavŭ.

Apĕrătorulŭ lorŭ oficialŭ, căpitanulŭ Bakardoșieff și apĕrătorii civilĭ cerŭ, ca înainte de a se ceti actulŭ de acusare, martorii sĕ depună jurămêntulŭ. Unŭ preotŭ cu barba albă cetesce formala jurămêntului. Depunŭ jurămêntulŭ doi judecătorĭ militarĭ noi, apoi cei 35 martorĭ. Apoi se dă cetire actului de acusare, în care se dice:

In nóptea dela 11 spre 12 Noemvre școla militară a fostŭ impresurată de armată și elevii desarmațĭ. In acéstă școlă, care nu de multŭ jucase unŭ rolŭ așa de tristŭ, s'a pregătitŭ unŭ nou complotŭ contra actualului guvernŭ legalŭ. Comandantulŭ școlei se înțelesese cu generalulŭ Kaulbars, că decă nu va isbuti complotulŭ, toțĭ cei compromișĭ sĕ fiă primițĭ în Rusia. In rechisitoriu se mărturisesce, că nu s'au putută găsi dovedĭ obiective, căcĭ toțĭ acusații négă, ér ce s'a tratatŭ în scrisŭ se găsesce în mânile agentului diplomaticŭ rusŭ Hitrowo. De aceea procurorulŭ generalŭ Agura acusă pe elevii Stoianow și Dobritow numai pentru întărîtarea conșcolarilorŭ lorŭ la complotŭ și pe elevulŭ bolnavŭ Dobreff pentru corespondența interdisă cu d-lŭ Hitrovo. Cei doi oficerĭ suntŭ acusațĭ că s'au purtatŭ renitentŭ și au insultatŭ pe agenții poliției în exercițiulŭ funcțiunei lorŭ; afară de acésta lui Tepavicearoff i se mai impută, că a ținutŭ discursurĭ contra guvernului în localulŭ publicŭ alŭ societății „Slavianska Beseda“, fondată de Cehii din Sofia.

Procurorulŭ termină, cerêndŭ condamnarea acusațilorŭ.

Ultime scirĭ.

Pesta, 13 Decemvrie — După Tagblatt din Buda-Pesta, de câtă-va vreme, se agită în órecare cercurĭ, în favórea candidaturĭ contelui Gabrielŭ Pejacsevicĭ, care se zice că descinde dintr'o veche denastie bulgărească.

Berlinŭ, 13 Decemvre. — „Gazetta Cruci“ spune că niște rapórte recente semnaléză pregătirĭ în Rusia meridională, in vederea unui rĕsboiu ce se va face la primăvéră.

DIVERSE.

Din spiritulŭ altora. — Tênerulŭ: Noi acasă avemŭ mult spiritŭ. Domnișóra: »De ce nu l'ai adusŭ cu D-ta?« Unŭ tată dise fiului sĕu: „Când vine cine-va la noi, converséză cu dênsulŭ.“ Venindŭ unŭ preotŭ catolicŭ la ei, fiiulŭ îsĭ cugetă: „Acum mi s'a datŭ ocasiune de a urma sfatului tătâne-meu“, și întrebă pe preotŭ: »Ce-țĭ facŭ nevasta și copii?“

***

Viĕță lungă. — La începutulŭ acestei lunĭ a muritŭ în Plescuța, comitatulŭ Aradului, unŭ țĕranŭ cu, stare bună în etate de 118 anĭ. Cu soția sa care a muritŭ înainte cu unŭ anŭ, a trăitŭ 90 de anĭ în căsnicia fericită. In tótă viéța lui n'a făcutŭ altŭ ceva decâtŭ a păzitŭ porcii în pădure. Rareorĭ mânca elŭ mâncărĭ calde și numai acum doi anĭ s'a lăsatŭ de meseria sa, Era celŭ mai mare fumătorŭ în localitate și soția sa, care numĕra peste o sută de anĭ, ii cumpĕra deodată câte dece pachete de tutunŭ. Bĕtrânulŭ mergea încă și la vêrsta acésta înaintată cu corpulŭ dreptŭ ținutŭ ca unŭ tînĕrŭ de 20 de anĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Decemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 5%	103 90
Rentă de hârtiă 5%	93.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	119 30
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	105.52
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	120 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122.50
Renta de hârtiă austriacă	82 25
Renta de arg. austr.	83 35
Renta de aurŭ austr.	111 60
Losurile din 1860	137.20
Acţiunile băncei austro-ungare	876 —
Act. băncei de creditŭ ung.	303.50
Act. băncei de creditŭ austr.	293.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	9.97
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.87
Londra 10 Livres sterlinge	126.20

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 23 Decemvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91½	92½
Renta rom. amort. (5%)	92½	93½
» convert. (6%)	86—	87—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	35—
Credit fonc. rural (7%)	105—	105½
» „ „ (5%)	87¾	88¼
» » urban (7%)	102—	102½
» » » (6%)	93—	94—
» » » (5%)	84—	85—
Banca naţională a României 500 Lei	1020	1030
Ac. de asig. Dacia-Rom.	264	268
« » » Naţională	202	204
Aurŭ contra bilete de bancă	17.¼	17.¾
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 24 Decemvre st. n. 1886.

		Cump.		Vĕnd.
Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vĕnd.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9.97
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.33
Imperialĭ	»	10.30	»	10.33
Galbenĭ	»	5.95	»	5.97
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 6567/1886.

Publicaţiune.

S'a observatŭ fórte desŭ, cumcă în negoţulŭ cu materii combustibile — mai cu sémă în negoţulŭ cu uleiurĭ minerale ardĕtóre — şi în îngrijirea lorŭ, nu se observă disposiţiunile ordinaţiunei Inaltului Ministeriu reg. ung. de interne din 20 Maiŭ 1870 Nr. 2970/1870 şi §§-ii 8 şi 9 ai ordinei stingerei focului, publicate de repeţite orĭ.

Reamintindu-se prin urmare din nou acele prescripte fie-cărui, care pórtă negoţŭ cu amintitele materii, séu acelora, care păstréză séu producŭ astfelŭ de materii, sĕ publică din nou unele puncte din acele prescripte, şi anume:

1. Tóte uleiurile minerale combustabile se concedŭ de a se vinde în negoţŭ micŭ numai atuncĭ, décă aceste se vêndŭ în vase hermetice închise, provĕḑêndu-se aceste vase cu inscripţiunea: „periculosŭ pentru focŭ;“ astfelŭ de materii au ca sĕ se golească din unŭ vasŭ într'altulŭ numai în o depărtare anumită de obiecte ce ardŭ.

2. In nicĭ unŭ locŭ de vênḑare nu este concesŭ, ca sĕ se vêndă mai multŭ decâtŭ 5 chilo prafŭ de puşcă; 200 chilo de petroleu; 300 chilo de spirtŭ; 10—15 chilo de aetherŭ, de terpentinŭ, Ligroin séu alte materii arḑibile, şi chiar şi astfelŭ de cantităţi au ca sĕ se păstreze numai în vase conformŭ prescriptelorŭ.

3. Cantităţĭ mai marĭ de uleiurĭ minerale suntŭ sĕ se păstreze numai în astfelŭ de magazine séu pivniţe subterane, carĭ nu suntŭ situate lipitŭ lângă locuinţe, şi trebue sé fiă astfelŭ de adêncĭ, încâtŭ sĕ nu fiă posibilă scurgerea uleiului pe uliţă, în curte séu în alte scocurĭ menite pentru scurgerea altorŭ fluiditaţĭ. Astfelŭ de localităţĭ au sĕ fiă provĕḑute cu uşĭ de ferŭ şi cu oblóne, sĕ fiă cu totulŭ sigure în contra focului şi situate într'o depărtare de edificii de locuitŭ, fixată de cătră competentulŭ oficiolatŭ. Intrarea în astfelŭ de locale este concesă numai ḑiua, şi în casŭ de lipsă şi nóptea, totuşĭ însĕ pe lângă folosirea lampelorŭ de siguranţă. Localele acestea au sĕ se ţină totdéuna închise, şi la casŭ décă erumpe vr'unŭ focŭ, au sĕ se astupe deschiḑĕturile lorŭ cu gunoiŭ, năsipŭ séu cenuşe.

4. In prăvălii, unde sĕ vêndŭ uleiurĭ minerale, trebue sĕ fiă la disposiţiune o cantitate corĕspunḑĕtóre de spirtŭ de salmiacŭ şi anume cam 10% din cantitatea astorfelŭ de uleiurĭ. Spirtulŭ de Salmiacŭ are sĕ se conserve în sticle, şi la casŭ décă se aprinde uleiulŭ, sĕ se arunce îndată salmiaculŭ în uleiulŭ aprinsŭ.

Totŭ asemenea are sĕ fiă la disposiţiune o corĕspunḑĕtóre cantitate de năsipŭ, cu care sĕ se pótă stinge foculŭ.

Contravenţiunile acestorŭ disposiţiunĭ se pedepsescŭ, conformŭ §-lui 17 alŭ susŭ citatei ordinaţiunĭ ministeriale, cu o pedépsă până la 200 fl. séu cu arestŭ corĕspunḑĕtorŭ.

Braşovŭ, 10 Decemvre 1886.

3—3

Căpitanatulŭ orăşenescŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8.51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clusiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12.16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezö-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenu de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	-
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	--
Clusiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	--
Deva	9.51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 41
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.